

Каменська Н.М. (2008). Висвітлення співробітництва з канадською діаспорою у галузі сурдопедагогіки у публікаціях газети «Наше життя» Українського товариства глухих. Н. Каменська. Діаспора як чинник утвердження держави Україна у міжнародній спільноті. Зб. доповідей Другої міжнародної науково-практичної конференції 18-20 червня 2008 року, м. Львів, Україна. Львів: «Львівська політехніка», 2008. С. 348-352.

Наталія Каменська

**ВИСВІТЛЕННЯ СПІВРОБІТНИЦТВА
З КАНАДСЬКОЮ ДІАСПОРОЮ У ГАЛУЗІ
СУРДОПЕДАГОГІКИ
У ПУБЛІКАЦІЯХ ГАЗЕТИ «НАШЕ ЖИТТЯ»
УКРАЇНСЬКОГО ТОВАРИСТВА ГЛУХИХ**

Маю честь представляти на цьому шанованому зібранні колектив унікального видання – газети «Наше життя» Українського товариства глухих. Ця газета заснована у 1967 році. На сьогодні вона є фактично єдиним в Україні виданням, у якому висвітлюються проблеми і досягнення наших співвітчизників, які мають порушення слуху. У 2007 році газета відзначила своє 40-річчя. Виходить вона щотижня накладом у 8 тисяч примірників. Розповсюджується за передплатою по всій Україні і висилається у країни СНД і ближнього зарубіжжя.

Тема надання всебічної допомоги нечуючим людям, сприяння розвитку освіти і виховання дітей з порушеннями слуху є однією з основних і найпопулярніших тем на шпальтах нашої газети протягом усіх 40-ка років її існування. Проте йшлося здебільшого про вітчизняну сурдопедагогіку, оскільки загальновідомо, що за радянських часів тема зв'язку із зарубіжжям, особливо із капіталістичними країнами, дуже рідко з'являлася у пресі. Не стала винятком і газета «Наше життя».

Становище змінилося із здобуттям Україною незалежності і розширенням зв'язків із численною українською діаспорою в Канаді. Публікації на цю тему стали одним з основних у розділах зарубіжних новин.

Значним поштовхом до подальшого розвитку цього важливого напрямку інформаційної роботи стала ідея створення у 1999 році за сприяння канадської діаспори Українсько-Канадського Альянсу для глухих і слабочуючих [1]. На шпальтах газети широко висвітлювався початковий етап створення цієї організації, її перші кроки.

У жовтні 1999 року Україну відвідав доктор Майкл Родда – професор університету Альберта, директор відділення вивчення глухоти факультету навчальної психології, директор Західно-Канадського центру з проблем глухоти. Доктор Родда й супроводжуючі його особи відвідали Київський національний університет імені М. П. Драгоманова, де відбулась широка дискусія з проблем сучасного стану наукових досліджень у сурдопедагогіці,

Каменська Н.М. (2008). Висвітлення співробітництва з канадською діаспорою у галузі сурдопедагогіки у публікаціях газети «Наше життя» Українського товариства глухих. Н. Каменська. Діаспора як чинник утвердження держави Україна у міжнародній спільноті. Зб. доповідей Другої міжнародної науково-практичної конференції 18-20 червня 2008 року, м. Львів, Україна. Львів: «Львівська політехніка», 2008. С. 348-352.

сучасних технологій підготовки спеціалістів для роботи в мережі закладів спеціальної освіти. Особливе місце було відведено дискусії про роль і значення жестової мови в житті спільноти людей з порушеннями слуху. В результаті дводенних дискусій було вироблено план дій стосовно співробітництва і створення громадської організації – Канадсько-Українського / Українсько-Канадського Альянсу. Очолив новостворену організацію Олександр Олексійович Савченко. Перед цією організацією ставилось завдання впроваджувати ідеї щодо розвитку двосторонніх зусиль у напрямку співпраці в галузі дослідження проблем глухоти, підготовки спеціалістів, обміну досвідом, проведення спільних семінарів та різноманітних заходів [2].

Першим значним заходом у рамках зазначеного плану дій, який також знайшов своє відображення на сторінках газети «Наше життя», став черговий візит у 2000 році канадських спеціалістів – професора Майкла Родди з колегами університету Альберта, а також групи аудіологів і спеціалістів зі слухопротезування. Канадські фахівці під час майже щомісячного перебування в Україні займалися обстеженням слуху нечуючих дітей і підбором їм якісних слухових апаратів. В результаті цієї роботи 75 дітей з різних регіонів України були забезпечені слуховими апаратами фірми «Starkey».

Члени канадської делегації детально ознайомились із життям спільноти глухих України, відвідали підприємства Українського товариства глухих, де працюють люди з ураженням слухом, та навчальні заклади різних рівнів (від садочків до вузів), де вони навчаються.

У серпні 200 року, завдяки активній співпраці канадських спеціалістів і Українсько-Канадського Альянсу, відбувся I Літній Інститут в Артеці, на якому зібралися близько 40 спеціалістів, які займаються проблемами навчання глухих, а також батьки з нечуючими дітьми. Канадські гості запропонували українцям свій погляд на освіту глухих, коли розглядаються проблеми навчання нечуючих з точки зору самих нечуючих. Зокрема, йшлося про ставлення до рідної мови глухих – жестової мови.

Безумовно, великого значення набув обмін досвідом, який існує у канадському суспільстві з вивчення лінгвістики жестової мови, з навчання цій мові всіх бажаючих і, в першу чергу, - тих, хто працює з глухими у таких сферах, як освіта, медицина тощо.

Каменська Н.М. (2008). Висвітлення співробітництва з канадською діаспорою у галузі сурдопедагогіки у публікаціях газети «Наше життя» Українського товариства глухих. Н. Каменська. Діаспора як чинник утвердження держави Україна у міжнародній спільноті. Зб. доповідей Другої міжнародної науково-практичної конференції 18-20 червня 2008 року, м. Львів, Україна. Львів: «Львівська політехніка», 2008. С. 348-352.

Канадські спеціалісти мають також досвід інтерактивного спілкування з метою навчання жестової мови глухих та специфіки глухої спільноти. Цим досвідом вони щедро ділилися з українськими колегами.

На той час це були нові, дещо незвичні для української сурдопедагогіки ідеї, впровадження яких у суспільну свідомість і зайнялася новостворена організація – Українсько-Канадський Альянс.

Детально зупиняючись саме на цих кроках спільної українсько-канадської і канадсько-української діяльності у цій вкрай важливій для нашого соціуму галузі, хочемо підкреслити, що вони мали надзвичайно гучний резонанс і обумовили подальшу активну співпрацю фахівців двох країн.

Подальша робота в галузі сурдопедагогіки відбувалась шляхом щорічного проведення Літніх інститутів і все ширшою – їх географія. Канадські спеціалісти провели їх у більшості шкіл України, залучаючи до активної співпраці українських сурдопедагогів, нечуючих учнів та їхніх батьків [3, 4, 5].

У 2002 році було запропоновано деяким школам західного і східного регіонів України, а також Києва, провести такі Літні інститути самостійно, враховуючи набутий у попередні роки досвід. Для цього у травні 2002 року у Києві був проведений семінар-тренінг для керівників Літніх Інститутів.

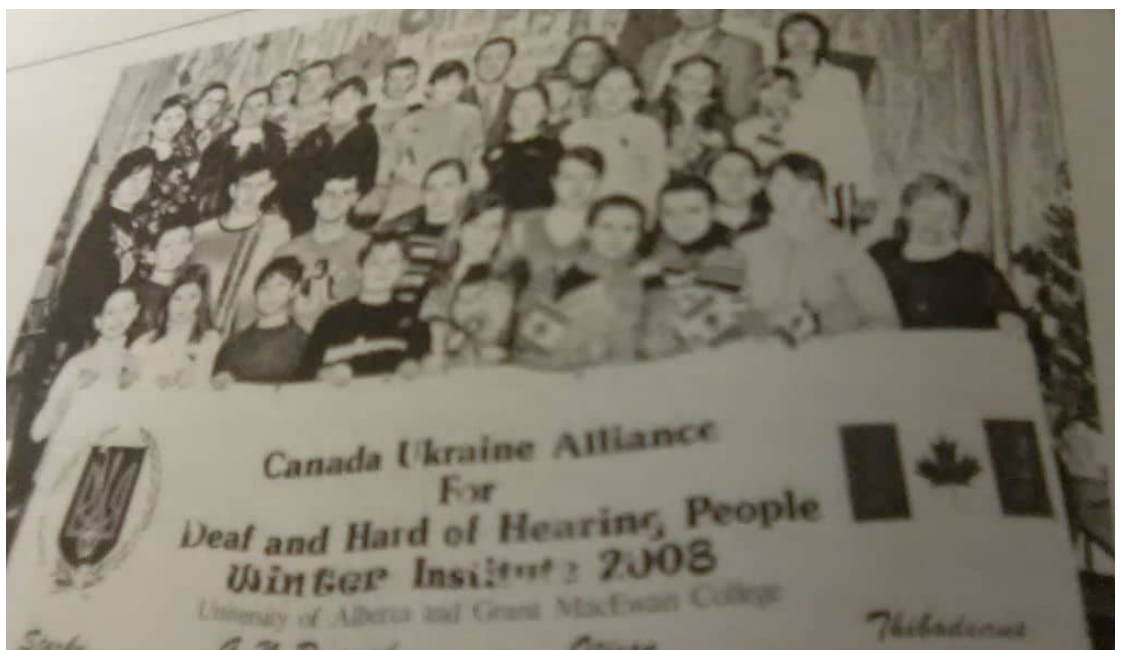
У цих заходах активну участь взяли і члени утвореного в 2002 році Об'єднання нечуючих педагогів, які без вагань сприйняли принципи проведення Літніх Інститутів і допомагають у їх успішній реалізації [4,6]. До речі, Майкл Родда схвалив і підтримав перші кроки цієї унікальної організації педагогічних працівників з порушеннями слуху і є почесним членом ОНП.

Каменська Н.М. (2008). Висвітлення співробітництва з канадською діаспорою у галузі сурдопедагогіки у публікаціях газети «Наше життя» Українського товариства глухих. Н. Каменська. Діаспора як чинник утвердження держави Україна у міжнародній спільноті. Зб. доповідей Другої міжнародної науково-практичної конференції 18-20 червня 2008 року, м. Львів, Україна. Львів: «Львівська політехніка», 2008. С. 348-352.

Фото. Перша зустріч нечуючих педагогів України з доктором Маклом Роддою, 2002 рік.

Цього року, на відміну від попередніх, Інститут відбувся не влітку, а взимку на базі Львівської спеціальної школи Марії Покрови для глухих дітей у дещо зміненому форматі – із залученням чуючих учнів і членів їх сімей. Спільні ігри і конкурси набули надзвичайної популярності, виявили дуже цікаві тенденції і сприяли більш широкій інтеграції глухих у світ чуючих людей, а чуючих – у світ глухих [8].

Каменська Н.М. (2008). Висвітлення співробітництва з канадською діаспорою у галузі сурдопедагогіки у публікаціях газети «Наше життя» Українського товариства глухих. Н. Каменська. Діаспора як чинник утвердження держави Україна у міжнародній спільноті. Зб. доповідей Другої міжнародної науково-практичної конференції 18-20 червня 2008 року, м. Львів, Україна. Львів: «Львівська політехніка», 2008. С. 348-352.

Фото. Освітнянські заходи взимку 2008 року у Львівській школі Марії Покрови для глухих дітей

Практично усі заходи, які відбувалися в рамках діяльності Українсько-Канадського Альянсу як в Канаді, так і в Україні, знаходили своє відображення на сторінках газети. Перш за все Літні Інститути, в яких у більшості випадків брали участь штатні і позаштатні кореспонденти газети.

Друкувались не тільки детальні звіти про те, як проходили Літні Інститути у школах різних регіонів України, а й подавались відгуки і пропозиції учасників – дітей, педагогів і батьків [5, 8].

Протягом цих років продовжувався обмін делегаціями між Україною і Канадою в освітянській галузі. Зокрема, великого резонансу набули публікації про перебування в Україні Майкла Родди, Романа Петрищина, Дебри Рассел та інших канадських спеціалістів, які простягли руку допомоги нечуючим дітям в Україні і спеціалістам, які працюють з ними [3, 6, 7].

Висвітлювались також підсумки проведення різних семінарів, тренінгів, консультацій зі спеціалістами, які проходили в рамках Літніх Інститутів, так і у вигляді окремих масштабних загальноукраїнських заходів. У всіх цих заходах брали активну участь члени Українського товариства глухих і Об'єднання нечуючих педагогів.

Олександр Савченко, який очолює роботу Українсько-Канадського Альянсу, зі свого боку бере участь практично у всіх педагогічних нарадах і конференціях, які проводяться Українським товариством глухих.

Каменська Н.М. (2008). Висвітлення співробітництва з канадською діаспорою у галузі сурдопедагогіки у публікаціях газети «Наше життя» Українського товариства глухих. Н. Каменська. Діаспора як чинник утвердження держави Україна у міжнародній спільноті. Зб. доповідей Другої міжнародної науково-практичної конференції 18-20 червня 2008 року, м. Львів, Україна. Львів: «Львівська політехніка», 2008. С. 348-352.

Можна сміливо стверджувати, що завдяки спільним зусиллям вже відбулися певні зміни у суспільній свідомості щодо шляхів розвитку і навчання нечуючої дитини, можливостей її інтеграції у навколишній світ.

Ще одним важливим кроком у співробітництві між Канадою та Україною стало створення у 2006 році лабораторії жестової мови при Інституті спеціальної педагогіки Академії педагогічних наук України. Роботу Інституту очолює академік Віталій Іванович Бондар, лабораторією керує кандидат педагогічних наук Світлана Вікторівна Кульбіда. На запрошення канадської сторони, за активної підтримки діаспори вони мали можливість відвідати Канаду, ознайомитись з системою освіти і впевнитись, що набутий там досвід має надзвичайне значення для України.

Фото. Перебування у Канаді, 2007 рік

Саме канадський досвід дослідження жестової мови глухих ліг в основу роботи, започаткованої колективом нової лабораторії, заснованої у складі Інституту спеціальної педагогіки. Створення її матеріальної бази, підбір кадрів, надання допомоги у здійсненні перших кроків у дослідженні української жестової мови – у всіх цих напрямках роботи тісно співпрацюють і канадські спеціалісти, і Українське товариство глухих, і Об'єднання нечуючих педагогів.

Каменська Н.М. (2008). Висвітлення співробітництва з канадською діаспорою у галузі сурдопедагогіки у публікаціях газети «Наше життя» Українського товариства глухих. Н. Каменська. Діаспора як чинник утвердження держави Україна у міжнародній спільноті. Зб. доповідей Другої міжнародної науково-практичної конференції 18-20 червня 2008 року, м. Львів, Україна. Львів: «Львівська політехніка», 2008. С. 348-352.

Ще один важливий напрям роботи лабораторії жестової мови – видання перших наукових збірок «Жестова мова й сучасність» [9, 10], до якого доклали свою працю і спеціалісти редакції газети «Наше життя».

Подавалась в газеті «Наше життя» також загальна інформація про життя нечуючих людей в Канаді, зокрема в газетних інтерв'ю Майкла Родди, Дебри Рассел [3, 6], а також у публікаціях, підготовлених вчителем Львівської школи Марії Покрови Ігорем Кобелем, який навчався в Канаді [3, 8].

Безумовно, ми знаходимося на початку плідного спільного шляху. Усі наступні кроки, як і сьогоднішня наша зустріч, знайдуть широке висвітлення на сторінках нашої газети.

Подальше розширення роботи з висвітлення у ЗМІ співробітництва наших країн у сфері навчання і спілкування нечуючих бачиться у наступних напрямках:

- підготовка публікацій стосовно більш широкого висвітлення життя глухих в Канаді;

- більш детальне ознайомлення українських спеціалістів – сурдопедагогів, аудіологів та науковців з досвідом роботи канадських колег шляхом підготовки перекладів їх статей у зарубіжних ЗМІ, підготовки інтерв'ю з тими фахівцями, які приїждять в Україну тощо;

- видання збірки матеріалів та публікацій на тему українсько-канадського та канадсько-українського співробітництва в галузі освіти та слухопротезування нечуючих, вивчення жестової мови глухих з метою систематизації та популяризації набутого досвіду двостороннього співробітництва.

Немає сумніву, що подальша співпраця канадських спеціалістів, Українсько-Канадського Альянсу для глухих і слабочуючих, Українського товариства глухих, Інституту спеціальної педагогіки, Об'єднання нечуючих педагогів, колективів спеціальних навчальних закладів для нечуючих та інших зацікавлених сторін сприятиме поліпшенню рівня освіти глухих в Україні, підвищенню статусу української жестової мови і зміцненню зв'язків між нашими країнами.

Каменська Н.М. (2008). Висвітлення співробітництва з канадською діаспорою у галузі сурдопедагогіки у публікаціях газети «Наше життя» Українського товариства глухих. Н. Каменська. Діаспора як чинник утвердження держави Україна у міжнародній спільноті. Зб. доповідей Другої міжнародної науково-практичної конференції 18-20 червня 2008 року, м. Львів, Україна. Львів: «Львівська політехніка», 2008. С. 348-352.

Література.

1. Проблеми реабілітації інвалідів зі слуху в Україні на сучасному етапі та можливі шляхи їх вирішення : зб. матеріалів I Всеукраїнської конференції. К., 2003. С. 146-150.
2. Громадянська освіта та соціалізація дітей з вадами слуху : зб. науково-методичних матеріалів. К., 2002. – С. 8.
3. Кобель І. Г. Канадсько-Український Альянс. Наше життя. № 37. 29.09.2000. С. 4.
4. Макуха М. Чи легко бути дорослим або Створення світу. Про семінар для керівників Літніх Інститутів. Наше життя. № 19. 24.05.2002. С. 4.
5. Крюкова А. Жити у суспільстві – означає спілкуватися. Наше життя. № 28. 22.07.2005. С. 3.
6. Калиниченко Н. Нові кроки до співпраці. Наше життя. № 16. 26.04.2006. С. 1-2.
7. Кульбіда С. Ще один крок до плідної співпраці. Наше життя. – 2007. – № 24. – С. 3.
8. Кобель І. Г. Будуємо місток між нечуючими і чуючими дітьми. Наше життя. № 10. 14.03.2008. С. 2-3.
9. Жестова мова й сучасність : зб. наук. праць. В. 1. К., 2006.
10. Жестова мова й сучасність : зб. наук. праць. В. 2. К., 2007.

Анотація

Каменська Н.М. Висвітлення співробітництва з канадською діаспорою у галузі сурдопедагогіки у публікаціях газети «Наше життя» Українського товариства глухих – стаття.

Стаття присвячена висвітленню на сторінках газети «Наше життя» Українського товариства глухих співробітництва з канадською діаспорою в галузі освіти нечуючих дітей, вивчення жестової мови глухих, соціалізації нечуючих у суспільстві.

У статті автор піднімає питання позитивного впливу співпраці з канадськими спеціалістами на зміну громадської думки в Україні стосовно можливостей нечуючих осіб, якості освітньої підготовки молоді з порушеннями слуху, статусу жестової мови тощо.

Ключові слова: співпраця, Українсько-Канадський Альянс, глухі діти, жестова мова.